

Audierea rapoartelor autorităților în ședințele plenare

Audierea rapoartelor nu este doar un mijloc de control și de responsabilizare a autorităților publice, dar și de asigurare a transparenței activității acestora. Dezbateră în plen a rapoartelor oferă posibilitatea de a identifica carențele în domeniile de activitate și soluțiile, asigurând implicarea deputaților atât din majoritatea parlamentară, cât și din opoziție.

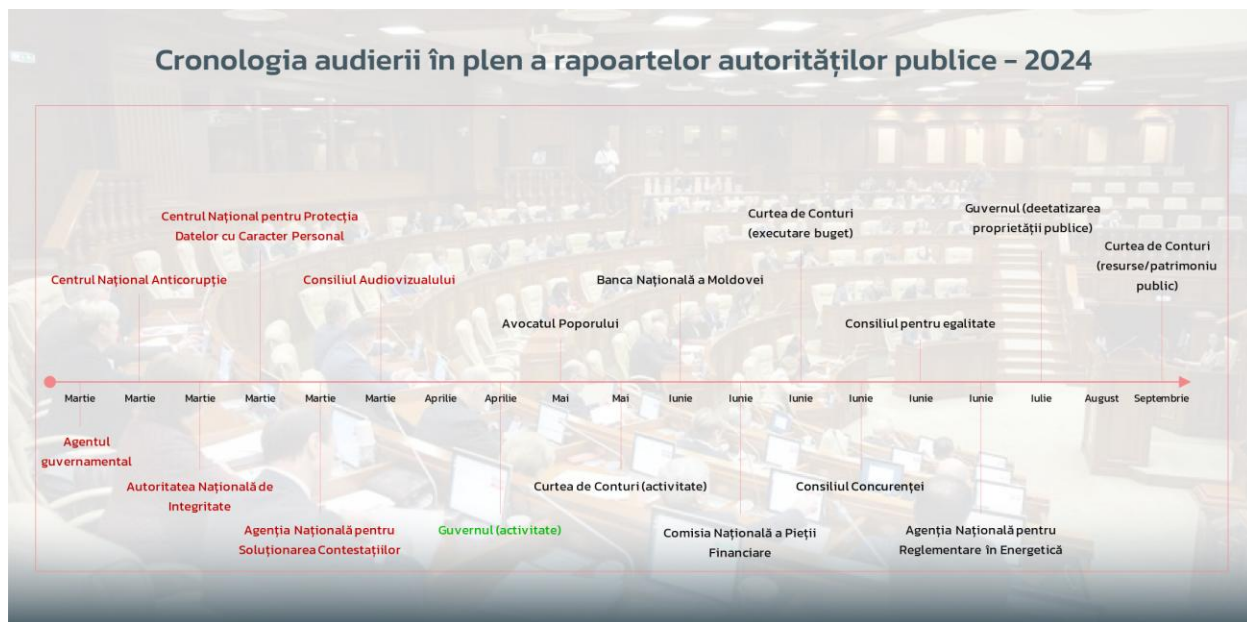
Totuși, audierea rapoartelor autorităților publice în cadrul ședințelor plenare rămâne un aspect lacunar în exercitarea de către legislativ a controlului parlamentar.

Legislația stabilește că cel puțin 14 autorități publice trebuie să prezinte rapoartele de activitate și de evaluare pe anumite domenii în plenul Parlamentului. Pe parcursul acestei legislaturi doar circa 50% din autoritățile responsabile au prezentat rapoarte în plen, dintre care majoritatea cu încălcarea termenelor de prezentare.

Unele instituții nu au prezentat pe parcursul acestei legislaturi rapoartele de activitate în plen, și anume Agentul guvernamental, Banca Națională a Moldovei și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, chiar dacă unele rapoarte au fost transmise Parlamentului, fiind și publicate spre informare. Din informația publicată referitor la activitatea comisiilor permanente, observăm că unele rapoarte au fost audiate la ședințele acestora. Consultând pagina web a Parlamentului, dar și ale autorităților vizate constatăm că Agentul guvernamental nu a prezentat legislativului, cel puțin spre informare, Raportul cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării hotărârilor și a deciziilor Curții Europene, în ultimii 3 ani.

La ședința plenară din 14 martie 2024 a fost audiat pentru prima dată în această legislatură, Raportul de activitate al Guvernului. Chiar dacă conform prevederilor art. 127 din Regulamentul Parlamentului, anual, în luna aprilie, Guvernul trebuie să prezinte raportul anual al activității sale în ședință plenară, rapoartele de activitate pentru anii 2021 și 2022 au fost transmise doar cu titlu de informare, fără a fi audiate.

Până la data de 31 martie urmau să fie audiate în plen rapoartele a 6 autorități. Rapoartele a 5 autorități din acestea, cu excepția Agentului guvernamental, au fost prezentate Parlamentului și se regăsesc pe pagina web a legislativului, însă propunerile de audiere a acestora nu s-au regăsit pe ordinea de zi a ședințelor desfășurate în luna martie.

Astfel, constatăm că audierea rapoartelor rămâne a fi un instrument de control parlamentar aplicat insuficient. Perpetuarea acestei probleme poate fi provocată de mai mulți factori, și anume:

- *Prevederi legale neuniforme și interpretabile.*

Regulamentul Parlamentului prevede obligativitatea audierii rapoartelor doar privind activitatea Guvernului și a Curții de Conturi. Pentru a identifica autoritățile ce prezintă legislativului anumite rapoarte, și care e forma de prezentare a acestora (spre informare, audiere în comisii sau în ședință plenară), este necesar de a consulta legislația ce reglementează domeniile de activitate ale autorităților publice. Consultând legislația, au fost identificate cel puțin 26 autorități care sunt obligate de a prezenta rapoarte Parlamentului. Totuși, încercând a distinge forma de prezentare (cu titlu de informare sau necesită a fi audiat), constatăm că unele prevederi legale sunt generale sau chiar și confuze.

Așadar, conform art. 12, alin. (2) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, la începutul fiecărui an, până la data de 15 martie, Consiliul pentru egalitate prezintă Parlamentului un raport general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării. Raportul se publică pe pagina web a Consiliului. Conform acestei prevederi, constatăm că raportul va fi transmis cu titlu de informare. În același timp, Legea nr. 298/2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate, și anume pct. 29 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, stipulează că în termen de cel mult 3 luni de la data prezentării, raportul general este audiat în plenul Parlamentului, iar în urma audierii, Parlamentul adoptă o hotărâre. Aceste prevederi se completează, însă devin confuze la momentul în care se analizează obligativitatea prezentării în plen a raportului.

În acest context, Asociația Promo-LEX reiterează recomandarea de a ajusta prevederile Regulamentului Parlamentului, sau includerea în proiectul Codului cu privire la organizarea și funcționarea Parlamentului, a listei exhaustive a autorităților publice ce sunt obligate de a prezenta rapoarte legislativului, cu indicarea termenelor și a modului/ formei de prezentare a acestora.

- *Voința politică.*

Includerea pe ordinea de zi a subiectelor ce țin de audierea rapoartelor ține de responsabilitatea comisiilor permanente și a deputaților. Audierea rapoartelor la ședințele comisiilor permanente ar trebui să reprezinte prima etapă în asigurarea audierii în plen, dar nu să înlocuiască procedura în sine. Chiar dacă în ultima perioadă s-a observat un interes mai sporit al deputaților de a promova audierea rapoartelor, chiar și pentru anii precedenți, constatăm că nu este suficient pentru a asigura realizarea unui control parlamentar eficient, deoarece nu este asigurată continuitatea aplicării acestui instrument.

**Erată: Ca urmare a unei erori admise, din textul Analizei a fost exclus Fondul de Garantare a Depozitelor din Sistemul Bancar, ca entitate care nu ar fi prezentat în plenul Parlamentului rapoartele de activitate, și ca entitate care ar avea, în prezent, o asemenea obligație, în virtutea modificărilor legale operate prin Legea nr. 160/2023. Dorim să corectăm această informație, menționând că entitatea dată nu are obligația prezentării rapoartelor de activitate în plenul Parlamentului conform legislației în vigoare.*